İŞKUR

TÜRKİYE İŞ KURUMU

2014 YILI FAALİYET RAPORU

İL İSTİHDAM VE MESLEKİ EĞİTİM KURULLARI

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ 1

2. AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARINA YÖNELİK FAALİYETLER 3

2.1 Mesleki Eğitim Kursları 4

2.2 İşbaşı Eğitim Programları 4

2.3 Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi 5

2.4 Girişimcilik Eğitim Programları 6

2.5 Toplum Yararına Programlar (TYP) 6

2.6 Özel Politika Uygulamaları Ve Engellilere Yönelik Hizmetler 7

3. İŞGÜCÜ PİYASASINA YÖNELİK FAALİYETLER 9

4. ÖZEL POLİTİKA GEREKTİREN GRUPLARA YÖNELİK FAALİYETLER 14

5. ÜYE KURUMLARIN TOPLANTILARA KATILIM DURUMLARI 17

6. KURULLARDA ALINAN ÖRNEK KARARLAR 19

7. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER 22

TABLOLAR VE GRAFİKLER

Grafik 1 - Mesleki Eğitim Kursları Faydalanıcı Sayıları 4

Grafik 2 - İşbaşı Eğitim Programları Faydalanıcı Sayıları 5

Grafik 3 - UMEM Faydalanıcı Sayıları 5

Grafik 4 - Girişimcilik Eğitim Programları Faydalanıcı Sayıları 6

Grafik 5 - TYP Faydalanıcı Sayıları 7

Grafik 6 - Engelli, Hükümlü/Eski Hükümlü Kursları 15

Grafik 7 - Üye Kurumların Toplantılara Katılım Oranları 17

1. GİRİŞ

Her alanda hissedilen küreselleşme süreci, işgücü piyasasında da meydana getirdiği hem sebep hem de sonuç yönlü etkiler nedeniyle kapsamlı yaklaşımları zorunlu kılmaktadır. Bu zorunluluk, işgücü piyasasına yönelik politika belirleme ve uygulama aşamasında sadece ulusal değil çok fazla uluslararası bağımsız değişkeni de göz önünde bulundurmayı beraberinde getirmektedir.

Etkileşimleri artan ve kırılgan bir yapıya sahip olan işgücü piyasaları üzerinde baskı oluşturan krizlerin etkisini en aza indirmek ve yaşanan ekonomik, teknolojik, sosyal ve siyasal değişim sürecinin uzağında kalmadan işgücü piyasasının ihtiyacı olan adımları zamanında atmak gerekliliği önemli hale gelmiştir.

Öte yandan bu süreç; "küresel dünyanın aktörleri" haline gelen yerel birimlerin önemini artırmakta, işgücü piyasası ile ilgili sorunlara en yakın noktadan politika üretmek yeni yaklaşım olarak kabul görmektedir. Nitekim, küresel gelişmeleri dikkate alarak oluşturulan ulusal, hatta yerel politikaların hedefe ulaşma noktasında başarı şansının yüksek olduğu görülmektedir.

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde "sosyal diyalog" kavramı da yadsınamaz bir gerçeklik olarak varlığını korumaktadır. Hemen her ülkenin en temel problemlerinden biri olan işsizlik sorununa çözümler getirme konusunda uygulanacak politikalar da, ancak sosyal diyalog mekanizmasının etkin işletilmesi yoluyla mümkün görünmektedir.

İfade edilen yaklaşım Türkiye'de de önemli düzeyde kabul görmektedir. Türkiye'nin kamu istihdam kurumu olan İŞKUR, hizmet sunumunun sosyal paydaşlarla koordinasyon halinde yürütülmesi gerektiğinin bilincinde olarak tüm organlarında sosyal diyalog mekanizmasını işletmektedir.

Kurum'un ana organları arasında yer alan "İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları" (İİMEK) çok taraflı sosyal diyalog mekanizmaları için önemli bir örnek teşkil etmektedir. İşgücü piyasasına yönelik yerel düzeyde ve sosyal tarafların katılımıyla politikalar üreten İİMEK'in işsizlikle mücadelede rolü büyüktür. 2000 yılında "İl İstihdam Kurulları" adıyla faaliyet

gösteren bu oluşum, 2008 yılında 5763 sayılı yasayla Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde faaliyet gösteren "İl Mesleki Eğitim Kurulları" ile birleştirilerek İİMEK adını almıştır.

Kurul, çeşitli kamu kurumları, belediye, üniversite, işçi, işveren ve sanayi-ticaret odası gibi bir çok farklı kurumun temsilcilerinden oluşmakta olup, yerelde istihdam ve mesleki eğitim politikaları üretilmesi sürecinin ana aktörüdür.

İİMEK toplantılarında alınan kararlar ve işgücü piyasasına ilişkin veriler değerlendirilerek oluşturulan İl Faaliyet Raporlarından faydalanılarak hazırlanan "İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları 2014 Yılı Faaliyet Raporu"nda; İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının, "İşgücü Piyasası Analizleri", "Aktif İşgücü Piyasası Programları" ve "Özel Politika Gerektiren Gruplar"a yönelik faaliyetleri değerlendirilmiş, Kurullarda alınmış iyi uygulama örneği niteliği taşıyan kararlar incelenmiştir. Son olarak İİMEK üyesi kurum ve kuruluşların toplantılara katılım durumları yer almaktadır.

2. AKTİF İŞGÜCÜ PROGRAMLARINA YÖNELİK FAALİYETLER

Aktif işgücü hizmetleri; istihdamın korunmasına ve artırılmasına, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesine, işsizliğin azaltılmasına ve özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasına kazandırılmasına yardımcı olmak üzere gerçekleştirilen faaliyetlerdir.

İlin istihdam ve mesleki eğitim politikasını oluşturmakla görevli olan İİMEK'ler; farklı sektör ve branştaki işgücü ve mesleki eğitim ihtiyacının belirlendiği işgücü piyasası analizleri vasıtasıyla, il düzeyinde mesleki eğitim politikalarının işgücü piyasası ihtiyaçları ile uyumlu olmasını sağlama noktasında görevlidir. 2008 yılında yapılan değişiklikle, İl İstihdam ve İl Mesleki Eğitim Kurulları, İİMEK ismiyle, tek çatı altında birleştirilerek daha etkin bir yapıya kavuşturulmuştur. Böylelikle; hem Kurumun sunduğu aktif işgücü hizmetleri kapsamındaki faaliyetler hem de milli eğitim bakanlığı tarafından ilde mesleki ve teknik eğitim veren okullarda açılacak alan/dalların işgücü piyasasında arz-talep dengesini sağlayacak şekilde yapılandırılması sağlanmıştır.

Kurum tarafından işsizliğin azaltılması, işgücü piyasası ile bireylerin bağının güçlendirilmesi noktasında özellikle 2009 yılından itibaren oldukça önemli fonksiyonlar ifa eden aktif işgücü hizmetleri; mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları, toplum yararına programlar, engellilere yönelik hizmetler ile özel politika ve uygulamalardan oluşmaktadır. Söz konusu programlara ayrılan kaynak miktarı da önemli miktarda artırılmıştır. Nitekim; 2009 yılında 472 milyon TL olan kaynak miktarı, 2014 yılında 1,8 milyar TL'ye çıkartılmıştır. Aktif işgücü hizmetleri;

- Uzun süreli işsizlikle mücadele edilmesi,
- İşsizlerin meslek edinmesi,
- Hâlihazırda mesleki beceriye sahip olanların bu becerilerini daha da güçlendirmesi,
- Kriz dönemlerinde çalışanların işlerini kaybetmelerinin önlemesi,
- İşverenlere kendi çalışanlarını yetiştirme olanağı sağlaması,

yönüyle önemlidir.

Aktif işgücü hizmetleri, Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü koordinasyonunda hazırlanarak, İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurul toplantılarında değerlendirildikten sonra uygulamaya konulmaktadır.

2.1 Mesleki Eğitim Kursları

İŞKUR, işgücü piyasasının temel aktörleri arasında yer alan; odalar, birlikler, borsalar, meslek kuruluşları ve işverenlerle işbirliği halinde ve onlardan elde edilen veriler neticesinde işgücü piyasasının ihtiyaç duyduğu nitelikli işgücünün temini için mesleki eğitim kursları planlamakta ve uygulamaktadır. Düzenlenen kurslar sonrasında işsizlerin meslek sahibi olması sağlanarak istihdam edilebilme imkânları artırılmaktadır.

Grafik 1 - Mesleki Eğitim Kursları Faydalanıcı Sayıları

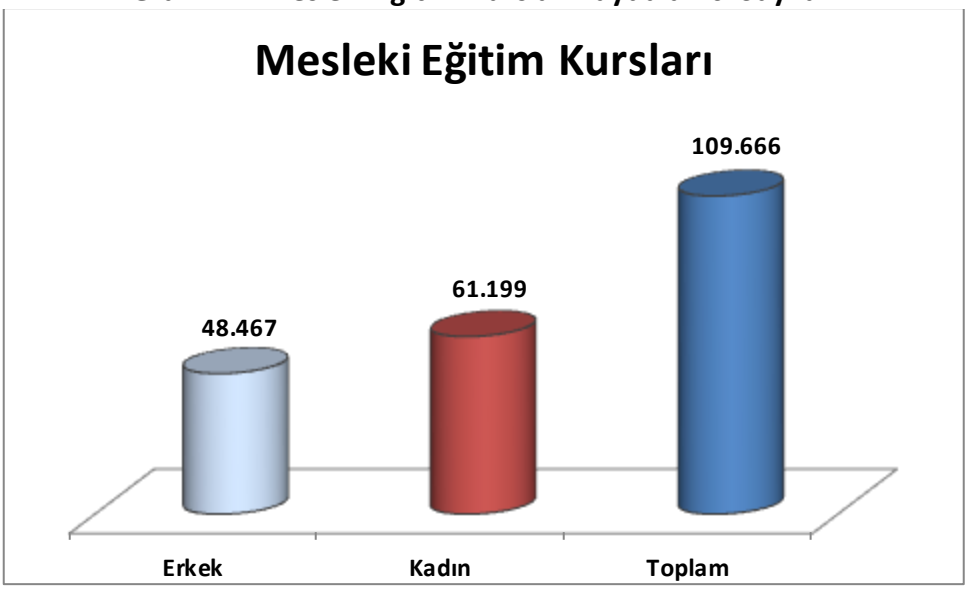

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında toplam 5.552 adet program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 48.467 kişisi erkek, 61.199 kişisi de kadın olmak üzere toplam 109.666 kişi yararlanmıştır.

2.2 İşbaşı Eğitim Programları

Kuruma kayıtlı işsizlerin yine kuruma kayıtlı işyerlerinde; daha önceden edindikleri teorik bilgileri uygulama yaparak pekiştirmelerini ve mesleki deneyim kazanmalarını sağlamak amacıyla düzenlenmektedir. Programlar, işverenin istihdam edeceği kişiyi kendisinin yetiştirmesine olanak sağlamaktadır. İşveren katılımcı adaylarını kendisi belirleyebileceği gibi

Kurumdan da talep edebilmektedir. Katılımcı da programa katılmak istediği işyerini kendi bulabileceği gibi Kuruma da başvurabilmektedir.

Grafik 2 - İşbaşı Eğitim Programları Faydalanıcı Sayıları

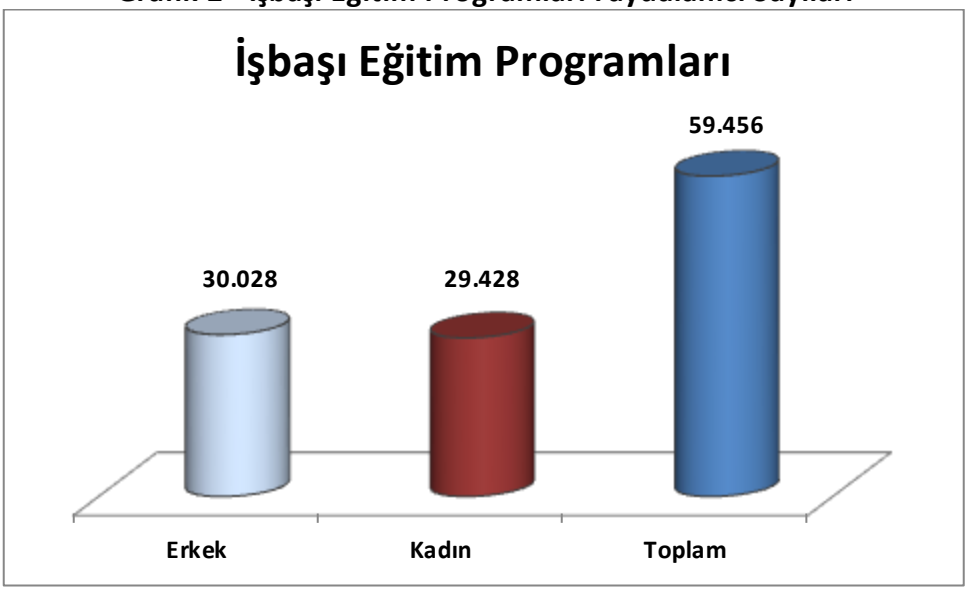

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında toplam 26.283 adet program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 30.028 kişisi erkek, 29.428 kişisi de kadın olmak üzere toplam 59.456 kişi yararlandırılmıştır.

2.3 Uzmanlaşmış Meslek Edindirme Merkezleri (UMEM) Projesi

UMEM eğitim programı, teorik ve pratik bölümlerden oluşan kurs ve talebi veren işyerlerinde başarılı kursiyerler ile düzenlenen işbaşı eğitimi olmak üzere iki aşamadan oluşmaktadır.

Grafik 3 - UMEM Faydalanıcı Sayıları

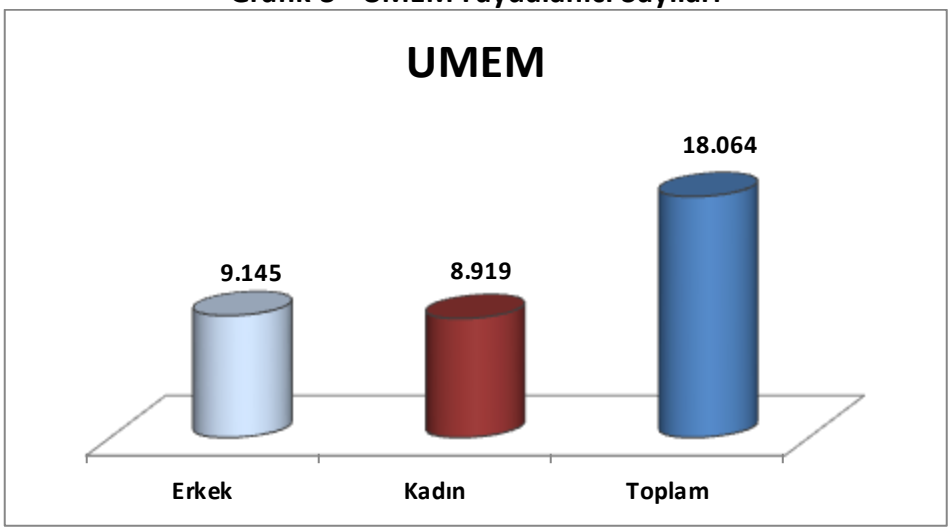

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında toplam 1.176 adet program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 9.145'i erkek, 8.919'u da kadın olmak üzere toplam 18.064 kişi yararlanmıştır.

2.4 Girişimcilik Eğitim Programları

2009 yılından itibaren uygulanmakta olan girişimcilik eğitim programları, Kuruma kayıtlı kişilerin kendi işlerini kurmalarına ve geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla düzenlenmektedir. Program kapsamında Kurum, girişimcilik eğitimi almış kişilere iş kurma ve geliştirme konularında danışmanlık ve mentorluk hizmeti ile birlikte finansal destek olanaklarına erişim imkânlarını kolaylaştırıcı hizmetleri de verebilmektedir.

Grafik 4 - Girişimcilik Eğitim Programları Faydalanıcı Sayıları

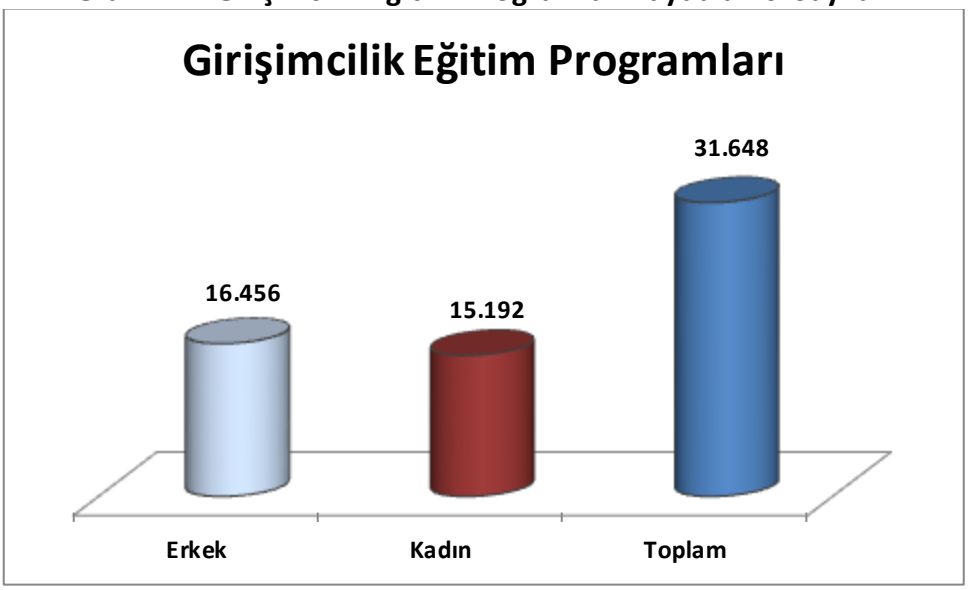

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında toplam 1.229 adet program gerçekleştirilmiş olup, bu programlardan 16.456 erkek, 15.192 de kadın olmak üzere toplam 31.648 kişi faydalandırılmıştır.

2.5 Toplum Yararına Programlar (TYP)

TYP'ler; işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde veya yerlerde toplum yararına bir iş / hizmetin ifası yoluyla, işsizlere çalışma alışkanlığı kazandırmak ve böylece bu kişilerin işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek amacıyla düzenlenen programlardır. Özellikle istihdamında zorluk çekilen bireyleri hedef alan program, katılımcılara geçici gelir desteği de sağlamaktadır.

Grafik 5 - TYP Faydalanıcı Sayıları

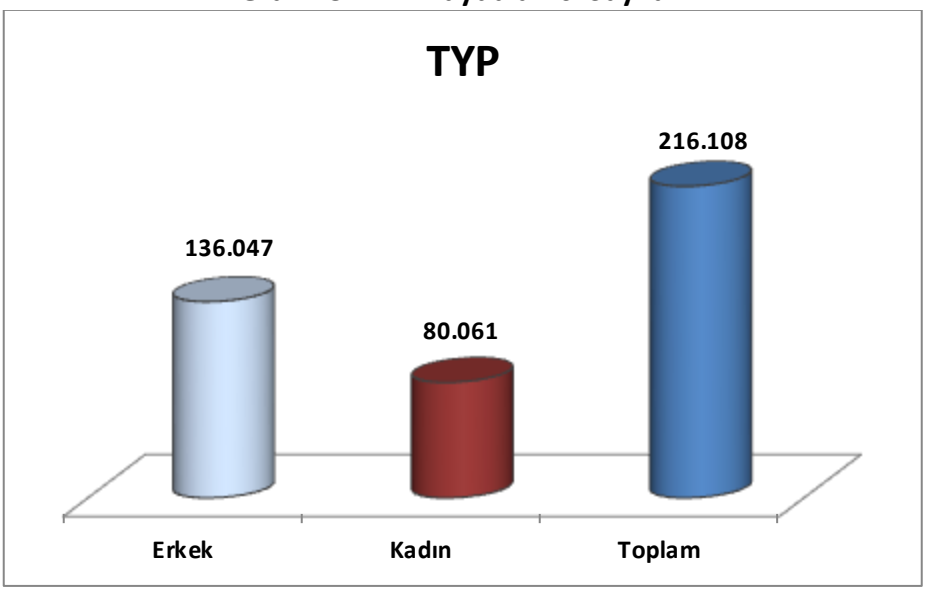

Kaynak: İŞKUR

2014 yılında toplam 5.191 adet program uygulamaya konulmuş olup, bu programlardan 136.047 erkek, 80.061'i de kadın olmak üzere toplam 216.108 kişi yararlandırılmıştır.

2.6 Özel Politika Uygulamaları Ve Engellilere Yönelik Hizmetler

Her ülke için farklı grupları içeren bu bireyler işgücü piyasasına giriş ve piyasada tutunma süreçlerinde önemli engellerle karşı karşıyadır.

Mevzuat hükümleri doğrultusunda kurs ve programlarda kursun/programın niteliğine ve kursiyer sayısına göre istihdam edilebilirliği güç olan bireylere öncelik verilmektedir. "Özel Politika ve Uygulamaların Geliştirilmesine İlişkin Genelge" ile; kadınlar, gençler, uzun süreli işsizler, eski hükümlüler, engelliler ve aileleri, göçmenlere vb. yönelik proje bazlı aktif işgücü programları düzenlenebilmektedir. Bu kapsamda İŞKUR, engellilere bütün hizmetlerinde öncelik tanıyarak engellilerin önündeki engelleri kaldırmak için çeşitli çalışmalar yürütmektedir.

Sunulan aktif işgücü hizmetlerinden engelli bireylerin öncelikli olarak faydalandırılması sağlanırken, özel politika ve uygulamalar kapsamında proje bazlı olarak engelli ailelerine yönelik de kurslar düzenlenebilmektedir.

2005 yılından bugüne kadar bu kapsamda yaklaşık 142 milyon TL kaynak tahsis edilmiş, 26.866 engelli kurslardan faydalandırılmıştır. Ayrıca her yıl ortalama 4 bin engelliye mesleki eğitim verilmektedir. Öte yandan kendi işinin patronu olmak isteyen engellilere; kuruluş işlemleri desteği, işletme gideri desteği, kuruluş desteği aşamalarında toplam 36 bin TL hibe desteği sağlanması yoluyla engellinin bizzat işin başında ve çalışma hayatının içinde olması amaçlanmaktadır.

2014 yılında başlayan bu faaliyet kapsamında 182 adet proje başvurusu yapılmış olup 127 adet proje kabul edilmiştir. Bu projeler için yaklaşık 4,5 milyon TL kaynak aktarılmıştır.

Kurulların yıllık olarak hazırladığı faaliyet raporlarından derlenen veriler değerlendirildiğinde 2014 yılında;

- Kurslar ile bölgenin işgücü piyasası ihtiyaçları arasındaki bağlantı düzeyinin tam olduğunu düşünen illerin oranı yüzde 20 iken, çok olduğunu düşünen illerin oranı yüzde 42 seviyesindedir. Tüm illerin yüzde 38'i bu bağlantı düzeyinin orta ve az olduğunu belirtmektedir.
- 2014 yılında alınan kararlar arasında göç edenlerin işgücü piyasasına entegrasyonu ile ilgili olarak, tüm illerin ancak yüzde 16'sının karar aldığı, yüzde 31'inin kısmen, yüzde 53'ünün ise konuya ilişkin hiçbir karar almadığı görülmektedir.
- İllerin yüzde 84'ünde Kurum hizmetleri dışında ulusal ve uluslararası kaynaklar ile yürütülen projelerle ilgili çalışmaların bulunmadığı görülmektedir. Bu durum, özellikle üyelik sürecinde yer aldığımız AB ve diğer ulusal ve uluslar üstü organizasyonların sunduğu kaynakların yerel birimlerimizce yeterince değerlendirilemediğinin göstergesidir.

İşgücü piyasası işleyişlerinin ve istihdam hayatının aksamadan devamının sağlanması açısından ideal olan durum; açılan kursların bölgesel ihtiyaçlarla mümkün olduğunca uyumlu olmasıdır.

3. İŞGÜCÜ PİYASASINA YÖNELİK FAALİYETLER

İşsizliği azaltmak, daha fazla istihdam sağlamak amaçlı politikalar için, bir "yol haritası" niteliğinde olan işgücü piyasası analizleri oldukça önemlidir. Arz ve talep yönüyle piyasanın tüm ayrıntılarını ortaya koyan bu faaliyet; hangi politikaların, nerede, nasıl uygulanacağı ve söz konusu politikalar kapsamında kimlerin hangi adımları atacağı hususunda başlangıç noktası olarak kabul edilmektedir.

2013-17 Stratejik Planında; "Değişim ve yeniliklere uyum sağlayarak hizmet kalitesi ve çeşitliliği ile işsizlikle mücadelede etkin rol oynayan, işgücü piyasasında öncü ve belirleyici bir kamu istihdam kurumu olmak" İŞKUR'un vizyonu olarak belirlenmiştir. Ayrıca; "işgücü arz ve talebinin belirlenmesine yönelik işgücü ihtiyaç analizlerini yapmak ve yaptırmak" Kurum kanununda İŞKUR'un görevleri arasında ifade edilmiştir. Şüphesiz, üstlendiği sorumluluk ile ifa ettiği görevleri bakımından önemi her geçen gün artan İŞKUR, bu vizyon doğrultusunda, yılda iki defa gerçekleştirdiği işgücü piyasası analizleri ile Türkiye genelinde işgücünün talep yönünü ayrıntılarıyla ortaya koymaktadır. 2007 yılından bu yana periyodik olarak gerçekleştirilen bu çalışmalar raporlaştırılarak, hem kamuoyunun hem de politika yapıcılar ve uygulayıcıların bilgisine sunulmaktadır. Yıldan yıla kapsamı daha da genişletilen işgücü piyasası talep araştırması, özellikle son üç yıldır hem Türkiye geneli hem de iller için ayrı raporlar şeklinde hazırlanmaktadır.

Öte yandan, söz konusu faaliyet kapsamında, yerel düzeyde politika belirleme / uygulama mekanizması ve İŞKUR'un dört temel organından biri olan İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları'na kanun koyucu bir takım sorumluklar yüklemiştir. 4904 sayılı Türkiye İş Kurumu Kanununun 13'üncü maddesinde ifade edilen "İlin muhtelif sektör ve daldaki işgücü ve mesleki eğitim ihtiyacını belirlemek üzere işgücü piyasası analizleri yapmak ve yaptırmak" hükmüyle Kurul görevleri arasında bu sorumluluk belirtilmektedir.

İşgücü piyasası analizleri; işgücü piyasasının yapısını, işverenler ve işgücü arasındaki ilişkileri ortaya koyan çalışmalardır. Bu analiz çalışmalarının sonuçları; niceliksel ve niteliksel göstergelerle işgücü piyasalarına katılımı, katılanların becerilerini, günümüz işgücü piyasalarında gereksinim duyulan mesleki becerileri, gelecekte hangi meslekler için ne tür becerilerin gerekeceğini ve günümüz ihtiyaçları ile işgücünün nitelikleri arasındaki ilişkiyi

göstermektedir. Ayrıca; İŞKUR tarafından uygulanan aktif işgücü piyasası politikalarının, işgücü piyasasının ihtiyaçları doğrultusunda planlanabilmesi, açılan işgücü yetiştirme kurslarının işverenin aradığı mesleklerde olması, piyasada karşılanamayan meslekler için mesleki anlamda işgücü arzı oluşturulması etkin piyasa analizleri ile mümkün olabilmektedir.

2014 Yılı Mayıs ve Haziran aylarında, Türkiye genelinde 81 il düzeyinde, İşgücü Piyasası Talep Araştırması (İPTA) gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen bu talep araştırması ile işgücünün yapısı, sektörler bazında çalışanların mesleklere ve cinsiyete göre dağılımları, ihtiyaç duyulan işgücü için talep edilen eğitim ve beceri durumları, temininde güçlük çekilen meslekler ve teminde güçlük çekme nedenleri, 2014 yılı sonunda ve 2015 yılı ortasında işgücü piyasasında mesleki değişim beklentilerine ilişkin bilgiler derlenmiştir.

Alan çalışması, Türkiye İstatistik Kurumu ile birlikte tespit edilen 10+ istihdamlı işyerlerinde gerçekleştirilen araştırmada; 75 ilde tam sayım, 6 ilde ise örneklem yöntemi ile çalışılmıştır. Toplamda 129 bin 65 işyeri bizzat ziyaret edilmiş, bu işyerlerinin 110 bin 509 tanesine ise işyeri bilgi formu uygulanmıştır.

Araştırmanın önemli sonuçları şöyle sıralanmaktadır.

- En fazla işyeri sırasıyla İmalat, Toptan ve Perakende Ticaret, İnşaat, Konaklama ve Yiyecek Hizmet Faaliyetleri ile Ulaştırma ve Depolama sektörlerinde bulunmaktadır.
- İşyerlerinin yüzde 36'sı İŞKUR hizmetlerinden yararlanmıştır. İl düzeyinde İŞKUR hizmetlerinden yararlanan işyerlerinin o ildeki toplam işyerlerine oranına bakıldığında en yüksek ilk üç il (Artvin % 72, Ardahan'da % 66, Gümüşhane % 63) iken, en düşük olduğu iller; Tunceli % 19, Diyarbakır % 25, Ankara %28, İstanbul % 29 şeklindedir.
- İŞKUR'dan eleman talebi olan işyeri sayısı oranı yüzde 32'dir.
- Türkiye genelinde devlet teşvikinden yararlanan işyeri oranı yüzde 26'dır.
- Kreşi olan işyeri oranı yüzde 1 olarak görülmektedir. Servis imkânı olan işyeri oranı yüzde 36, işyerinde eğitim düzenleyen işyeri oranı ise yüzde 65,7'dir.

Özellikle son yıllarda açık iş oranın tespiti yönünde de önemli çalışmalar yürüten İŞKUR'un, çalışma kapsamında açık işe yönelik sonuçları ise şöyledir.

- Türkiye genelinde 198 bin 582 kişilik açık iş olduğu tespit edilmiştir.

- Türkiye genelinde "açık iş oranı" %2,7 olarak hesaplanmıştır.
- İl bazında değerlendirildiğinde ise her 3 açık işin biri İstanbul'dadır.
- Açık iş oranının en yüksek olduğu il Sinop (%5,8) iken bu ili Yozgat, Denizli, Kastamonu, Burdur, Kırklareli, Edirne, Tokat, Karaman ve Yalova takip etmektedir. En düşük açık iş oranı ise Hakkâri (%0,1)'dedir. Daha sonra sırası ile Siirt, Tunceli, Van, Muş, Diyarbakır, Nevşehir, Şırnak, Elazığ ve Isparta gelmektedir.
- 39 ilin açık iş oranı Türkiye geneli açık iş oranının üzerindeyken 42 ilin açık iş oranı ise ortalamanın altındadır.
- Her 5 işyerinden 1'inin açık işi bulunmaktadır.
- Açık işi olan işyerlerinin öncelikle tercih ettiği beceri mesleğe ilişkin yeterli bilgidir.
- Açık işlerin %29,2 si imalat sektöründe bulunmaktadır.
- En fazla açık işin; Makineci (Dikiş), Beden İşçisi (Genel), Garson (Servis Elemanı), Satış Danışmanı, Temizlik Görevlisi, Güvenlik Görevlisi, Şoför- Yük Taşıma, Gaz Altı Kaynakçısı, Depo Hamalı, Çağrı Merkezi Görevlisi mesleklerinde ve ara eleman niteliğinde olduğu belirtilmiştir.

Temininde güçlük çekilen işgücü ve ortaya çıkan nedenler ile ilgili araştırmada öne çıkan önemli hususlar şöyledir.

- 282 bin 704 kişinin temininde güçlük çekildiği belirtmiştir.
- İşverenlerin yaklaşık olarak üçte biri işgücü piyasasında aradığı elemanı bulmakta zorlanmaktadır.
- Eleman ihtiyacının karşılanmasında en fazla güçlük çekilen ilk 5 meslek kolu; makineci (tekstil), satış elemanı, garson, kaynakçı ve mobilyacı şeklinde sıralanmaktadır.
- Teminde güçlük çekilme nedenlerine göre ilk sırayı % 73,9 ile "gerekli beceriye/niteliğe sahip eleman bulunamaması", alırken bunu sırasıyla; % 60,3 ile "iş tecrübesine sahip eleman bulunamaması", % 37,5 ile "işe başvuru yapılmaması", % 18,8 ile "önerilen ücretin az bulunması" ve % 17,5 ile "çalışma ortam ve koşullarının beğenilmemesi" izlemektedir.

İstihdamın artacağı mesleklere yönelik projeksiyonların da yer aldığı araştırmada;

- Toplam 2 bin 314 farklı meslekte istihdam artışı beklenirken 282 farklı meslekte ise istihdam azalışı beklenmektedir.
- Her beş işyerinden bir tanesi önümüzdeki yıl istihdamını arttıracağını bildirirken işyerlerinin sadece yüzde 4,2'si istihdamlarını azaltacaklarını belirtmiştir.
- İşyerlerinin çok önemli bir kısmı ise ya istihdamında değişiklik beklemiyor ya da bir yıllık vadede bir öngörüsü bulunmamaktadır.

İl düzeyinde, istihdam ve mesleki eğitim politikalarının oluşturulmasına, istihdamı koruyucu, geliştirici ve işsizliği önleyici tedbirlerin alınmasına, uygulanacak aktif işgücü programlarının belirlenmesine, istihdam etkinlikleri ile mesleki eğitim uygulamalarının izlenmesi ve değerlendirilmesine yönelik faaliyetleri olan İl İstihdam ve Meslek Eğitim Kurullarında, yukarıda ifade edildiği gibi, işgücü piyasasının yapısını, işverenler ve işgücü arasındaki hareketli ilişkileri ortaya koyan, yani niceliksel ve niteliksel göstergelerle işgücü piyasalarına katılımı, katılanların becerilerini, ihtiyaç duyulan mesleki becerileri, gelecekte hangi meslek grupları için ne tür becerilerin gereksinim duyulacağı hakkında bilgi veren İPTA çalışmaları doğrultusunda ve ilin işgücü piyasası ihtiyaçları için alınan kararların daha etkili ve verimli olacağı bir gerçektir.

Kurullar tarafından hazırlanan faaliyet raporlarının etkinliğine bakıldığında;

- İllerin yüzde 83' ünde işgücü piyasası analizi yapılmasına yönelik karar alınırken, yüzde 6'sında bu yönde bir karara rastlanılamamıştır. Yüzde 11' inde ise kararın kısmen alındığı görülmüştür.
- 2014 yılı için illerin yüzde 94' ünde işgücü piyasası analizi yapıldığı görülmekte olup, yüzde 6' sında bu analizin kısmen yapıldığı ya da hiç yapılmadığı görülmektedir.
- İllerin yüzde 88' inde alınan kararlarla bölgenin gelecekteki meslek ihtiyaçlarının tespit edildiği belirtilmekte olup, yüzde 12' sinde bu tespitin yapılmamış olduğu anlaşılmaktadır.
- İllerin yüzde 83' ünde temininde güçlük çekilen mesleklerin yapılan işgücü piyasası analizi sonuçlarına göre belirlendiği görülmekte olup, illerin yüzde 17' sinde bu alanda işgücü piyasası analizi sonuçları ya kısmen belirleyici olmuş ya da hiç belirleyici olamamıştır.
- 2014 yılında illerin yüzde 81' inde işgücü piyasası analizi sektörel bazda gerçekleştirilmiş olup, illerin yüzde 19'unda ise sektör ayrımına gidilmemiştir.

- Okullardaki alan ve dalların belirlemesi noktasında illerin yüzde 60'ı işgücü piyasası analizlerinden hareket edilerek karara varıldığını belirtmiştir. İllerin yüzde 40'ı ise işgücü piyasası analizlerinin bu kapsamda kullanılmadığını belirtmiştir.

İllerde işgücü piyasası ve mesleki eğitim alanlarında Kurulların etkili olabilmesi için, yapılan işgücü piyasası analizleri ile açılan mesleki eğitim dalları arasındaki uyum düzeyinin yüksek olması gereklidir. Bu şekilde hem uzak hem de yakın geleceğe yönelik işgücü yetiştirme faaliyetleri daha isabetli yapılarak işgücü piyasaları daha etkin hale getirilecektir.

4. ÖZEL POLİTİKA GEREKTİREN GRUPLARA YÖNELİK FAALİYETLER

Kadın, genç, yaşlı, hükümlü, eski hükümlü, engelli, göçmen ve uzun süreli işsizler gibi gruplardan oluşan ve işgücü piyasasına girişte ve piyasada tutunmada güçlük yaşayan, bu nedenle korunmaya ve desteklenmeye ihtiyaç duyan kişilerden oluşan gruplar, özel politika gerektiren gruplar olarak adlandırılmaktadır. Bu grupların istihdamının artırılması ve bu gruplara yönelik olarak ortaya çıkan ayrımcılığın önlenmesi, ülkemizde işsizlik sorununa kalıcı çözüm bulunması sürecinde üzerinde durulması gereken temel alanlardan biridir.

Bilindiği üzere özel politika gerektiren gruplar çoğunlukla "kötü işler" olarak tabir edilen kayıt dışı ve düşük ücretli işlerde istihdam edilmektedirler. Dünyada hükümetler ve uluslararası kuruluşlar tarafından özel politika gerektiren gruplara yönelik çok sayıda politika geliştirilmeye çalışılmakla birlikte, bu politikaların amaçlanan hedeflere istenilen düzeyde ulaştığını ve sorunların ortadan kaldırıldığını söylemek oldukça zordur.

Özel politika gerektiren gruplara yönelik etkili politikalar geliştirebilmenin temel şartlarından biri hiç şüphesiz bu kişilerin işgücü piyasasına girişlerindeki engelleri doğru tespit edebilmektir. Cinsiyet ayrımcılığı ve bu kapsamda kadına biçilen roller, engelli, eski hükümlü, hükümlü ya da göçmenlere yönelik önyargılar gibi toplumsal bilinç eksikliği özel politika gerektiren grupların önündeki temel engellerdir. Özel politika gerektiren grupların işgücü piyasasındaki yerine yönelik algının düzeltilmesi hali hazırdaki temel sorundur. Bu engelin ortadan kalkması halinde bilgi ve beceri düzeyinin görece eksikliği gibi birçok sorun piyasanın talepleri doğrultusunda kısa sürede çözülecektir.

Tüm bu gelişmeler ve gereklilikler karşısında dünyada kamu istihdam kurumlarının rolü ve kullandığı araçlar önem kazanmaktadır. Bu bağlamda dezavantajlı grup içinde yer alan vatandaşlarımızın işgücü piyasasında yer edinebilmeleri amacıyla ülkemizde, kamu istihdam kurumu olarak İŞKUR çeşitli politikalar uygulamaktadır. Gerek mevzuat gerekse de uygulama bakımından yapılan düzenlemelerle söz konusu bireylere destek sağlanması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda; dezavantajlı gruplara karşı ayrımcılığın önlenmesi amacıyla engelli ve eski hükümlü vatandaşlarımızın normal işgücü taleplerine başvuru yapabilmeleri için gerekli mevzuat değişiklikleri ve sistem güncellemeleri yapılmıştır. Buna müteakip normal işgücü taleplerine engelli ve eski hükümlü vatandaşlarımız yerleşmiştir.

Ayrıca; Toplum Yararına Programlar (TYP), işsizliğin yoğun olduğu dönemlerde veya yerlerde doğrudan veya yüklenici eli ile toplum yararına bir iş ya da hizmetin gerçekleştirilmesi yoluyla özellikle istihdamında zorluk çekilen işsizlerin çalışma alışkanlık ve disiplininden uzaklaşmalarını engelleyerek işgücü piyasasına uyumlarını gerçekleştirmek ve bunlara geçici gelir desteği sağlamak amacıyla uygulanan programlardır.

Dezavantajlı kişiler olarak adlandırılan kadınlar, 35 yaş üstü bireyler, engelliler, eski hükümlüler ve terörle mücadelede malul sayılmayacak şekilde yaralananlar, TYP başvurularında "birinci liste", bunlar dışında kalanlar "ikinci liste" olacak şekilde tasnif edilmektedir. TYP'ye yapılan başvurular arasından 1. liste adayların tamamı için işlem yapılmadan 2. liste adaylar değerlendirmeye alınmadığı için dezavantajlı grupta yer alan katılımcılar TYP'lerde öncelikli konumdadır.

İl istihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları işgücü piyasasına ilişkin sorunlara yereldeki en yakın aktör olarak özel politika gerektiren gruplara yönelik önemli görevleri yerine getirmekte olup, bu konuda başta mesleki eğitim programları olmak üzere birçok alanda destekleyici politikalar üretmektedirler.

Grafik 6 - Engelli, Hükümlü/Eski Hükümlü Kursları

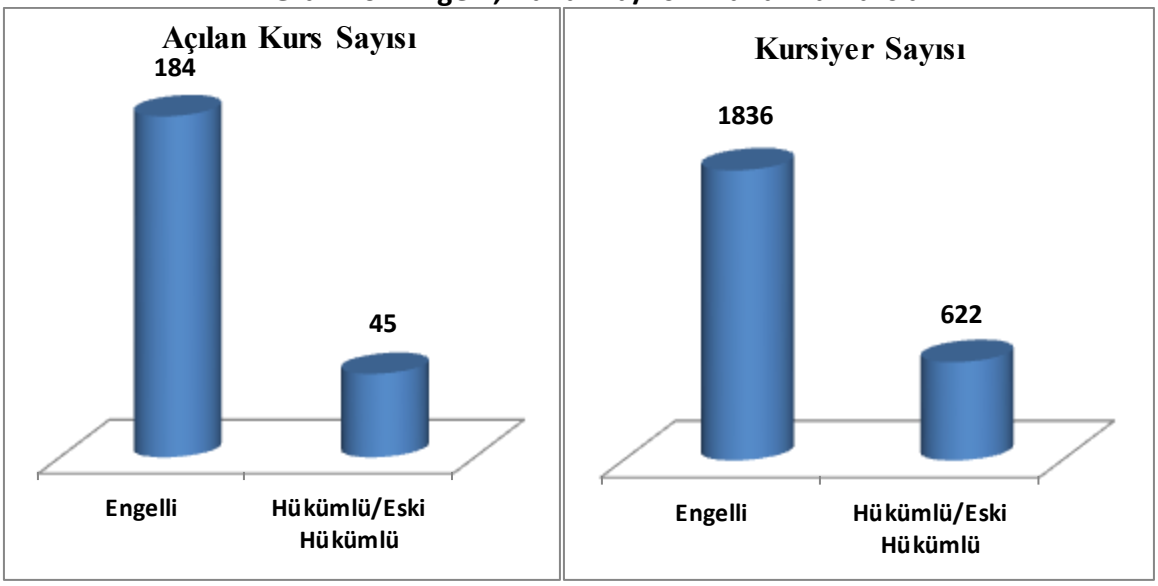

Kaynak: İŞKUR

Kurulların 2014 yılı aktif işgücü faaliyetleri incelendiğinde;

- Eski hükümlü/hükümlülere yönelik açılan 45 kursa toplam 622 kişi,
- Engellilere yönelik açılan 184 kursa ise toplam 1.836 kişi katılmıştır.

2014 yılı İİMEK İl Faaliyet Raporları özel politika gerektiren gruplar kapsamında değerlendirildiğinde;

- Alınan kararlarda engellilere yönelik faaliyetlere yer veren illerin oranı yüzde 84 seviyesindedir.
- 81 ilin yüzde 84'ünde İİMEK toplantılarında kadınlara yönelik faaliyetlerle ilgili kararlara yer verildiği görülmektedir.
- 2014 yılında alınan Kurul kararlarında illerin yüzde 37'sinde eski hükümlülere yönelik faaliyetlerin gündeme geldiği görülmektedir. İllerin yüzde 63'ü ise söz konusu grupla ilgili bir karar almamıştır.
- 2014 yılında alınan kararlarda gençlere yönelik faaliyetlere yer veren illerin oranı oldukça yüksek olup, bu oran yüzde 81 seviyesinde gerçekleşmiştir.
- İllerin yüzde 70'inde alınan Kurul kararlarında uzun süreli işsizlere yönelik faaliyetlere yer verilmiştir.
- Sosyal yardım kurumlarından yönlendirilen işsizlere yönelik faaliyetlere ilişkin karar alan il oranı yüzde 75'tir.

5. ÜYE KURUMLARIN TOPLANTILARA KATILIM DURUMLARI

İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları, 15/05/2008 tarihli, 5763 sayılı Kanun ve 11/10/2011 tarihli, 665 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yeniden yapılanma sürecine girmiş, Kurulun işlevlerinde ve katılımcılarında değişiklikler yaşanmıştır. Kurulların etkinliğini arttırmak amacıyla, özellikle Kurul üyelerinde farklı kesimlerin temsil edilmesi yoluyla Kurul yapısı güçlendirilmiştir.

Kurulları güçlü kılan en önemli unsur, bünyesinde ildeki farklı kesimleri temsil eden katılımcı bir anlayışı benimsemiş olmasıdır. Bu çok unsurlu yapı, Kurulun karar alma aşamasında, ildeki mevcut duruma farklı açılardan bakılabilmesi noktasında önem arz etmektedir.

Kurulların çeşitli kamu kuruluşları, belediyeler, sendikalar, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı vasıtasıyla ilin gereksinimlerine uygun karar almaları mümkün olmaktadır.

Grafik 7 - Üye Kurumların Toplantılara Katılım Oranları

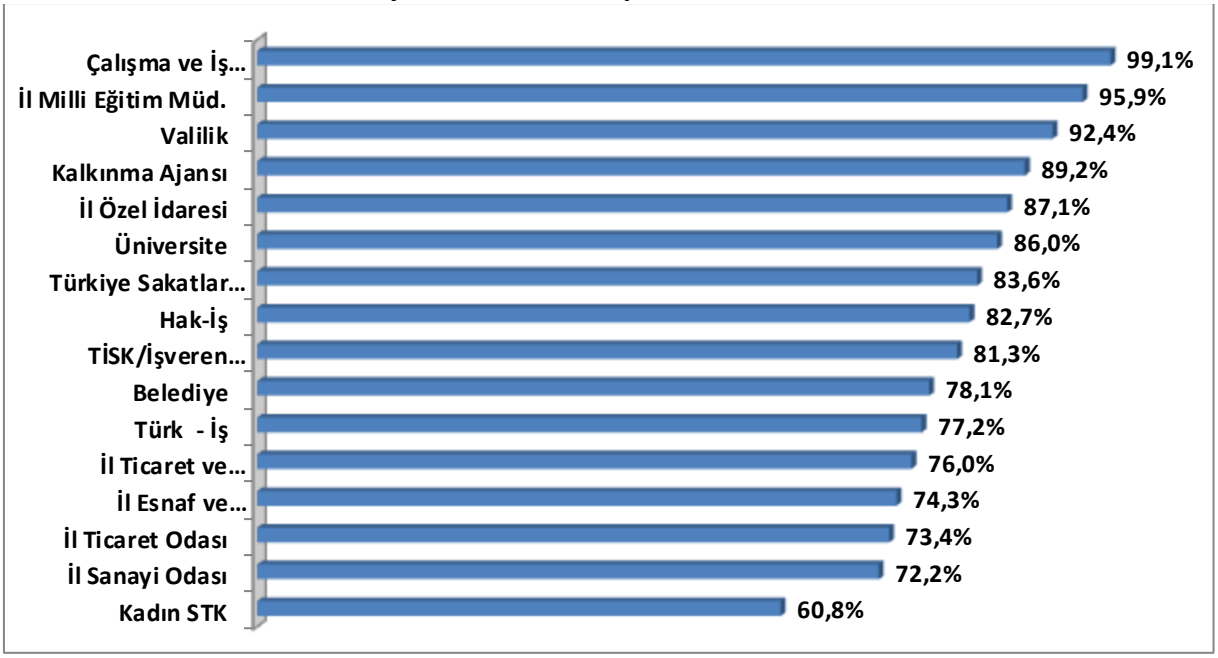

Kaynak: İŞKUR

Üye kurumların toplantılara katılım durumları incelenecek olursa, en yoğun katılımın birkaç istisnai durum dışında tüm toplantılara katılım göstermiş olan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü ve ardından İl Milli Eğitim Müdürlüğüne ait olduğu görülmektedir. Kurulun asli iki üyesi olan bu kurumların yüksek katılım göstermesi Kurulun sağlıklı işleyişine delalet eden bir olgudur. Bu iki kurumu takiben Valiliklerden ve Kalkınma Ajanslarından 2014 yılı

toplantılarına düzenli katılım gösterildiği anlaşılmıştır. Neredeyse % 90'a yakın bir oran sağlamış olan Kalkınma Ajansları ile birlikte, %80 üzeri katılım gösteren diğer kurumlar olarak sırasıyla İl Özel İdaresi, Üniversiteler, Türkiye Sakatlar Konfederasyonu, Hak-İş ve TİSK dikkat çekmektedir. Bu kurumları takiben % 70 üzeri katılım gösteren kurumlar olarak, Belediye, Türk-İş, İl Ticaret ve Sanayi Odası, İl Esnaf ve Sanatkârlar odaları ile İl Ticaret Odası ve İl Sanayi odası sıralanmaktadır. Kurullara en düşük katılım gösteren oluşumlar olarak da %60,8'lik katılım oranı ile Kadın Sivil Toplum Kuruluşları görülmektedir.

Türkiye'de etkin işleyen sosyal diyalog mekanizmalarının öneminin yadsınamaz oluşundan hareketle, bu mekanizmaların il bazında verimli yürütülmesi noktasında, özellikle istihdam ve mesleki eğitim gibi toplumsal lokomotif görevi üstlenen alanlarda faaliyet gösteren İl istihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları, sosyal diyaloğun ana tarafları olan işçi ve işveren taraflarını kamu ile bir araya getirerek önemli bir fonksiyon üstlenmektedir. Bu önemin bilinciyle, üye kurumların Kurul toplantılarına yoğun olarak katılım gösterdiği görülmektedir. Ekonomik ve sosyal alanlarda ilin ihtiyaçlarına uygun politikalar tasarlanması hususu göz önünde bulundurularak, toplantılara yoğun üye katılımlarının olumlu bir faktör halini aldığı gözlenmektedir. Ancak kadınların bu mekanizma içerisinde daha iyi temsil edilebilmesi adına Kadın Sivil Toplum Kuruluşlarının toplantılara daha sık katılım sağlamasının önemi ortadadır. Ülkemizin önemli sorunları arasında yer alan kadın işgücüne katılımı ve istihdamının yetersiz düzeyde kalmasının çözümünde Kurulların potansiyel çözümler oluşturabileceği düşünülmektedir.

6. KURULLARDA ALINAN ÖRNEK KARARLAR

2014 yılında İİMEK'lerde alınmış olan örnek kararlardan bazıları şu şekildedir.

- **Afyonkarahisar ve Yozgat' da**; bizzat engelliler eliyle Kurul'a sunulmuş olan engelli istihdamı projeleri onaylanmıştır. Ayrıca Antalya'da engellilere yönelik proje çağrılarının Kurul üyesi olan tüm Kurumların web siteleri aracılığıyla duyurulması kararlaştırılmıştır.
- **Antalya'da;** İİMEK'in daha verimli çalışması için yapılması gereken çalışmaları teminen Politika Geliştirme Çalışma Komisyonu (PGK), İşgücü Analiz Çalışma Komisyonu (İAK), Mesleki Eğitim Çalışma Komisyonlarının (MEK) oluşturulmasının faydalı olacağı görüşlerinin İİMEK üyeleri ile paylaşılması kararı alınmıştır. Kütahya'da ise toplumsal cinsiyet eşitliği, genç istihdamı, çocuk işçiliği konularında rapor hazırlamak üzere alt komisyonlar kurulması kararlaştırılmıştır.
- **Artvin'de;** 15- 25 yaş arası gençlere başvuru anında çocuk işçiliğine ilişkin bilgilendirme yapılması kararı alınmıştır. Bingöl'de çocuk işçiliğinin önüne geçmek amacıyla SGK İl Müdürlüğü, Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü, Belediye Zabıta Müdürlüğü ve İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nce işyeri denetim komisyonu oluşturulması kararı onaylanmıştır. Gaziantep'de de Kurum İl Müdürlüğü bünyesindeki çocuk işçiliği izleme biriminin çalışmalarına devam edeceği vurgulanmıştır. Yalova'da Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca belirlenen tedbirlerin il çapında duyurulması ve çocuk işçiliği şikâyetlerinin incelenerek gerekli tedbirlerin alınması kararlaştırılmıştır. Bilecik' de ise cinsiyet eşitliği, genç istihdamı ve çocuk işçiliği konularında tedbir alınması hususu gündeme getirilmiştir.
- **Çankırı ve Gümüşhane'de;** eski hükümlülere yönelik girişimcilik kursu verilmesi kararlaştırılmıştır. Ayrıca yine Gümüşhane'de terhislerine az bir süre kalan askerlere Mesleki Eğitim Kursu verilmesi ve Emniyet Müdürlüğünce takip edilen 16 – 25 yaş grubunda suç işlemesi ihtimal dâhilinde olan gençlere yönelik programlar düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.
- **Elazığ'da;** 2014/2-7 Toplum Temelli Ruh Sağlığı Politikasına Geçiş Eylem Planı doğrultusunda ruhsal engelli vatandaşların istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik konularla ilgili ildeki sivil toplum kuruluşlarının ruhsal engelli vatandaşlar ile

bilgilendirme toplantısı yapılmasına, İş ve Meslek Danışmanlarının işyeri ziyareti sırasında işverenlere ruhsal engelli vatandaşların istihdam edilebilirliğini arttırmaya yönelik konularla ilgili bilgilendirme yapıp farkındalık sağlaması için çalışılması kararlaştırıldı.

- **Erzurum'da;** muhtarlıkların ziyaret edilerek Kurum faaliyetlerinin tanıtılmasına ve evde çalışarak para kazanmak isteyen kadınlara yönelik kurs açılmasına karar verilmiştir.
- **Hakkâri'de;** meslek lisesi mezunu öğrencilerin kamu kurumu ve özel kuruluşlarda beceri eğitimi almaları konusunda ilgili kurum ve kuruluşlara talimat verilmesi kararlaştırıldı.
- **Isparta'da**; işsizlik ödeneğine (İÖ) başvuran kişilerin işten çıkarılış nedenlerinin araştırılması için anket yapılması ya da SGK'ya girilen çıkış kodlarının incelenmesi yoluyla Kurul'a bir rapor sunulması kararlaştırılmıştır. Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği, genç istihdamı ve çocuk işçiliği konularının yılda en az bir kez İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarında gündeme alınması gerektiği ifade edilmiştir.
- **Kırşehir'de;** önemli bir değer olduğu düşünülen kilimcilik başta olmak üzere unutulmaya yüz tutmuş mesleklerin canlandırılması amacıyla çalışmaların yapılmasına, Ayrıca toplumsal cinsiyet eşitliği, genç istihdamının artırılması ve çocuk işçiliğiyle mücadeleye konularında ilimizde politika oluşturulması amacıyla Aile ve Sosyal Politikalar İl Müdürlüğü tarafından, Tarımsal alandaki gelişmeler ve istihdam olanakları konularında ise ilimizde politika oluşturulması amacıyla İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü tarafından rapor oluşturularak Kurula sunulması kararlaştırılmıştır.
- **Kocaeli'nde;** görme engellilere yönelik 100 kişilik Bilgisayar Eğitici Eğitimi kursunun düzenlenebilmesine, çocuk işçiliğinin (resmi olarak Kocaeli ilinde 463 çocuk işçi bulunmaktadır) engellenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliği ve genç istihdamı konularında toplumsal duyarlılığın sağlanması adına yılda en az bir defa etkinlik düzenlenmesine, dezavantajlı gruplara yönelik KOMEK ve Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlüğü işbirliği ile 350 kişilik mesleki eğitim kursları açılmasına, 3 Aralık 2014 tarihinde İzmit Belediyesi ve Kocaeli Çalışma ve İş Kurumu İşbirliği ile Engelli Kariyer günü yapılması ve görme engelli sanatçımız Metin ŞENTÜRK' ün kariyer etkinliklerine katılımının sağlanmasına, 2014 Aralık ayı içerisinde Kent Konseyi

Meclisindeki kadın girişimcilerle Girişimci Kariyer Günü yapılmasına, çocuk işçiliğinin engellenmesi amacıyla ilgili kurumların bilgilendirilmesine,

- **Malatya'da;** çocuk işçiliğine karşı önlem olarak, veli toplantılarında öğretmenlerce ailelere ve İş ve meslek danışmanlarına da işverenlere bilgi aktarımı yapılması kararlaştırılmıştır.
- **Manisa'da** Kamu Hastaneler Birliği Genel Sekreterinin, **Erzurum'da;** KOSGEB ve **Uşak'ta** Gıda, Tarım ve Hayvancılık İl Müdürlüklerinin, **Isparta'da** ise TOBB İl Genç Girişimciler Kurulu'nun toplantılara daveti kararlaştırılmıştır.
- **Siirt'te;** mevcut hazırlık aşamasında olan yatırımcı kuruluşlarla Vali Mustafa TUTULMAZ başkanlığında İl Ticaret ve Sanayi Odasının organize edeceği bir toplantının Organize Sanayi Bölgesinde düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.
- **Şanlıurfa'da;** Organize Sanayi Bölgesi güzergâhında belediyelerce herhangi bir toplu taşıma hattı oluşturulmadığından; sanayi bölgelerine işyeri servislerinin dışında çalışanlar gidiş gelişler için araç temininde güçlük çektiğinden, Büyükşehir Belediye Başkanlığınca işletme servis saatleri dışında 10.00 – 15.00 saatleri arasında şehir içi halk otobüsü seferlerinin konması kararlaştırılmıştır.
- **Uşak'ta;** Zafer Kalkınma Ajansı, KOSGEB, TKDK, Sanayi Bakanlığı, SGK, İŞKUR tarafından küçük esnaflar da dâhil olmak üzere tüm işverenlere sağlanan teşvikler konusunda Atatürk Kültür Merkezinde bilgilendirme semineri verilmesi kararlaştırılmıştır.
- **Yalova'da;** öğrencilerin yerinde beceri eğitimi ve mesleki uygulamaları gözlemleri için işletmelere okul müdürünün onayı ile gitmeleri kararlaştırılmıştır.
- **Zonguldak'ta;** mülteci vatandaşların işgücü piyasasındaki istihdam güçlüğünün değerlendirilmesi sonucunda; ildeki mültecilerin dil ile ilgili sorunlarının çözülmesi için İl Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğünce dil kurslarının açıldığı, öğrenim çağındaki çocukların okullara kayıtlarının yapıldığı, Zonguldak Valiliğince mültecilere ilişkin işlemlerin yürütüldüğü belirtilerek sorunların çözümüne yönelik çalışmalara devam edilmesinin uygun olacağına,

karar verilmiştir.

7. DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

2014 yılı Kurul faaliyetleri göz önünde bulundurulduğunda Kurulların etkinliğinin istenilen düzeyde olmadığı görülmektedir. Mesleki eğitime yönelik alınan Kurul kararlarının varlığı sevindirici iken, il istihdam politikalarına yönelik yeterince ve etkin kararların alınamadığı görülmektedir. Kurullardan; yereldeki işgücü ihtiyacının tespit edilmesi, mevcut işgücünün niteliklerine uygun iş alanları yaratılması ya da işgücünün yeni mesleki alanlara yönlendirilmesi gibi ekonomiyi güçlendirme, istihdamı ve işgücünün verimini artırmaya yönelik politikalar üretmeleri beklenmektedir.

2014 yılında Türk işgücü piyasası oldukça önemli gelişmeler yaşamıştır. 30.05.2014 tarih ve 29015 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ulusal İstihdam Stratejisi Belgesinde Türkiye işgücü piyasasına yönelik uygulanması amaçlanan eksenler, politikalar ve tedbirler belirlenmiştir.

Ayrıca; 2014-18 dönemini kapsayan makro politikaları içeren 10. Kalkınma Planı 2014 yılında uygulamaya geçmiştir.

İfade edilen ulusal metinlerde İŞKUR'a önemli görevler verilmiştir. Neredeyse tamamı kamu istihdam kurumu olarak doğrudan veya dolaylı faaliyet kapsamında yer alan tedbirlerin sahadaki uygulayıcısı niteliğindedir. Bu kapsamda Kurumumuz temel organlarından biri olan ve yerel düzeyde işgücü piyasası politikalarında belirleyici rol oynayan İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları'na belgede bir dizi görevler yüklenmiştir. Strateji Belgesi'nin tedbirler kısmında;

- Toplumsal cinsiyet eşitliği ve genç istihdamı konularının yılda en az bir kez İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarında gündeme alınması,
- Çocuk işçiliği konusunun yılda en az bir kez İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurullarının toplantı gündemine alınması,
- Tarımsal alandaki gelişmeler ve istihdam olanakları konusunda görüşü alınmak ve bu alanda yapılabilecek faaliyetleri belirlemek üzere Tarım İl Müdürlüklerinin yılda en az bir kez İl İstihdam ve Mesleki Eğitim Kurulları toplantılarına katılımının sağlanması, ifade edilmiştir.

Söz konusu belgenin önemine binaen ve kamu istihdam kurumu olarak belgede İŞKUR'a yüklenilen sorumluluğun bilinciyle; 2014 yılı içerisinde ve sonraki yıllarda yapılacak olan İİMEK toplantılarının planlama ve uygulama sürecinde ifade edilen tedbirlerin dikkate alınması oldukça önemlidir.

2014 yılında başta istihdamın artırılması olmak üzere bu politikalar kapsamında Kurullarda alınan kararlarla ilgili olarak;

- İllerin yüzde 81'inde kariyer günü düzenlenmesine ilişkin karar alınmış olup, toplam 174 kariyer günü düzenlenmiştir.
- İstihdam Fuarları düzenlenmesine yönelik illerde karar alınması noktasında; illerin yüzde 40'ında istihdam fuarı düzenleme kararı alınmış olup, büyükşehir statüsünde olan 28 ilde fuar düzenlenmiştir.
- İllerin yüzde 91'inde girişimciliğin desteklenmesine yönelik karar alınmıştır.
- Kayıtdışı istihdamla mücadeleye ilişkin faaliyetlere dair kararların illerin yüzde 54'ünde alındığı görülmektedir.
- Çocuk işçiliğinin önlenmesine yönelik faaliyetler konusunda ise illerin yüzde 45'inde karar alındığı görülmektedir.

İfade edilen süreç ve süreç dâhilinde yürütülen uygulamalar Kurulların ulusal politikalar bağlamında daha etkin hareket kabiliyetine sahip olmasını sağlamaktadır.

Öte yandan, Kurulları daha etkin hale getirebilmek için bir taraftan İŞKUR bünyesinde mevzuat geliştirilmesi çalışmaları yürütülmekte, diğer taraftan ise Kamu İstihdam Kurumlarının Geliştirilmesi Projesi kapsamında bazı ülkelerde İİMEK benzeri yapıların araştırılmasına ve ülkemizde İİMEK'lerin sorunlarının tespiti ve çözüm önerilerine ilişkin iki uzman raporu hazırlanmıştır. Yapılan araştırmalar ve edinilen tecrübeler kapsamında ortaya çıkan sonuç ise İİMEK'lerin etkinliğinin artırılması konusuna bütüncül şekilde bakılması gerekmekte olup, Kurulların yapısı, işleyişi, yetkileri, sorumlulukları, kaynakları ve üye personelin niteliği yeniden gözden geçirilmesi gerekliliğidir.

Yereldeki mekanizmayı etkin hale getirmek için öncelikle Kurullarda gerek politika üretiminde gerekse de işgücü piyasasının ihtiyacı olan mesleklerin ve eğitim alanların tespitinde sosyal

taraflarla sürekli ve karşılıklı bir diyalog geliştirilmelidir. Bunun yanı sıra etkili bir sosyal diyalogun geliştirilmesi için Kurullarda işçi ve işveren örgütlerinin temsilcilerinin sayısı artırılmalı, sektörler arası çoğulculuk ve eşit temsil sağlanmalıdır. Mevzuatta yapılacak olan bir değişiklik ile bölgelerin ekonomik özelliklerine göre Kurulda temsil edilecek kurumlar farklılaşmalıdır. Kurulların yapısı ve işleyişine ilişkin değinilmesi gereken ikinci bir husus ise valinin rolüne ilişkindir. Bilindiği üzere vali Kurulda otoriter bir etkinliğe sahip olup, alınacak kararlarda baskın bir rol oynamaktadır, bu durum diğer üyelerin görüşlerini rahatça ifade edebilmelerine zaman zaman engel olmaktadır. Bu nedenle valinin Kuruldaki rolü gözetleyici ve koordine edici olmalıdır. Ayrıca bürokratik geleneğimiz gereği bir işin mevzuat ile görev olarak verilmesi istenilen sonuçların alınmasında bazen yeterli olmayıp; işlerin nasıl yapılacağının, görev ve yetkinin net bir şekilde dağılımının da yapılmasını gerektirebilmektedir. Kurumlara verilecek bireysel sorumluluk Kurul üyelerinin çalışmalara daha fazla katkı sunmasını sağlayacaktır. Kurullarda karar alınırken ulusal istihdam politikaları ve kalkınma stratejileri göz önünde bulundurulmalıdır. İllerin işgücü piyasalarına özgü birer istihdam stratejisinin olması halinde, Kurullar rutin olarak yaptıkları faaliyetlerin ötesine geçerek, daha geniş ve bütüncül bir vizyon ile politikalar geliştirebileceklerdir.

İllerde işgücü piyasası ve mesleki eğitim alanlarında Kurulların etkili olabilmesi için, yapılan işgücü piyasası analizleri ile açılan mesleki eğitim dalları arasındaki uyum düzeyinin yüksek olması gereklidir. Bu şekilde hem uzak hem de yakın geleceğe yönelik işgücü yetiştirme faaliyetleri daha isabetli yapılarak işgücü piyasaları daha etkin hale gelecektir. Ayrıca bu analizlerden elde edilecek bulgular ilin istihdam politikasının oluşturulmasında hayati öneme sahiptir.

Kurul üyelerine verilecek eğitimler ile çalışma hayatında özel politika gerektiren gruplara karşı bilinç artırma faaliyetleri düzenlenmelidir. Özel politika gerektiren gruplara karşı algıda değişiklik hem bireysel hem de toplumsal bazda sosyal ve ekonomik yaşama önemli katkılar sağlayacaktır.

Sonuç olarak mevzuat ile verilen sorumluluğa eşdeğer bir yetkilendirmenin yapılması ve yukarıda sıralanan önerilerin gerçekleştirilmesi halinde Kurulların faaliyetleri daha etkin bir hale gelecektir. Kurulların daha etkin hale gelmesi ise artan istihdamı ve işgücü verimliliğini,

kişilerin iş sahibi olabilecekleri mesleklere yönlendirilmesini ve beraberinde istikrarlı büyümeyi sağlayacaktır.

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr

www.iskur.gov.tr